

Bil. Litt. E.Synerännens utlåtande.

angående utförandet av det företag, som avser torrläggning av marker tillhörande Stora Laxmar, Åby och Övre Hammar uti Misterhult socken av Kalmar län; avgivet vid syneförrättning enligt gällande vattenlag år 1922.

Kom. 1.Förordnande.

Enligt Koningens Befallningshavandes i Kalmar län resolution av den 30 december 1921 förordnades statens lantbruksingenjör Olof Fredholm att med biträde av gode män handlägga syneförrättningar, avseende torrläggning av marker tillhörande Stora Laxmar, Åby och Övre Hammar uti Misterhult socken av Tuneläns härad och Kalmar län. På grund av därom gjord framställning transporterades förnämnda förordnande genom Koningens Befallningshavandes i Kalmar län resolution av den 13 mars 1922 på undertecknad, förrättningsman.

Kom. 2.Dikningsområdets läge m.m.

Det område, som genom förelärande förrättningar avses att tillskyddas förbättras torrläggning, är, såsom förut nämnts, beläget uti Misterhults socken, 7 km. sydost om Misterhults församlings kyrka, 1 km. nordost om Hågelholms köping och 38 km. nordost om Eskershamns stad.

Dikningsområdet omfattar 10.30 hektar uteslutande redan odlad jord.

Kom. 3.Laga hinder.

Emot förrättningens handläggande eller företagets utförande har något laga hinder ej blivit anmält; ej heller kunnat av synemännen utrönas.

Företaget berör i så mån det allmännas rätt, att nuvarande bron för byggdevägen mellan Fjögholm och Misterholts kyrka *måste ombyggas.*

Kom. 4.Dikning eller vattensvledning.

Synemännen anse företaget vara att hänföra till "dikning", varom stadgas i 1 - 36 §§ 7 kap. vattenlagen.

Kom. 5.Företagets omfattning m.m.

Företaget har givits den omfattning och den utsträckning, som erfordras för torrläggning av sökandes mark till ändamålsenligt djup, och hava synemännen särskilt beaktat de sökandes yrkanden, som under förrättningen framställes / förrättningsprotokollens § 1 - 5 /.

Till upptagande föreskriva synemännen sålunda dikessträckan *A-B-C-D*. Avloppet börjar vid den under svängningen nedslagna pålen *O₁₀₀*, varifrån detsamma följer nu befintligt dike åt sydväst till den vid svängningen nedslagna pålen *//+90°* i råkången mellan S.A. Feltterssons och G.E. Hammarbergs ägor under respektive Stora Lexmar och Lilla Hammar.

Å hithörande avsatte plankarta har avloppets läge utmärkts med heldragna, dubbla, röda linier, varjämte de vid svängningen ned-

slagen paleruo utmärkts med svarta, arabiske sifferor.

Den mark, som av företaget ansetts tillskyddas nytta, finnes å förenämnda plankarta avfattad, och återfinnes fullständig beskrifning öfver densamma i värderingslängden / Bil.Litt.A /.

Den norm, efter vilken den vattenskadade marken blivitt intagen, återfinnes i mom. 3 av detta utlåtande.

Mom.6.

Vattenmängd, dimensioner m.m.

Det nederbördsområde, vars vatten skall avbördes genom det nu till uppteigande förskrivna avloppet, är ej av sådan betydelsehet, att särskilda hydrografiske beräkningar varit erforderliga för fastställande av avloppets dimensioner, utan hava dessa dimensioner bestämts efter praktiskt bedömande samt med hänsyn tagen därtill, att avloppet ej må för framtiden till sitt bestånd hotas.

För avloppet i dess helhet har fastställts en bottenbredd om 0.30 meter samt släntlutningen 1:1, vilken släntlutning synes ännu med hänsyn tagen dels till alvens beskeffenhet, dels till den ringa vattenförningen, anse fullt betryggande. Avloppets djup har bestämts så, att de i företaget ingående markerna efter dotrarnas utförande erhålla ändamålsenlig torrläggning.

Över avloppet har särskild profilritning upprättats, varjämte avloppets blivande form angives genom ett antal sektioner, upprättade under profilritningen. Av profil- och sektionsritningarna samt av grävningslistan / Bil.Litt.C / framgår i öfrigt såväl djup som bottenbredder

26.
och dagbredder, uträknade i förhållande till de vid avvägningen nedslagna pålarna.

Mom. 7.

Broar.

Företagets genomförande medför ombyggnad av nuvarande bron för byggdevägen mellan Figeholm och Misterhults kyrka. Den blivande kanalens bottenlinie ligger nämligen omkring 0.5 meter under brons nuvarande botten, och då synemännen anse allt för riskfullt att efter kanalens upptagande endast undermura bron, enär vid flöden utskärningar lätt förekomma, verigenom bron undermineras, stadgas att bron skall ombyggas, och, då enligt inhämtade upplysningar nuvarande bron byggts efter 1880 samt de uppströms bron belägna markerna vid brons byggande voro odlade, skall jämlikt gällande bestämmelser bron utan ersättning ombyggas av Tunälans härads vägstyrelse.

Några särskilda ritningar för den nya bron anse synemännen ej erforderligt upprätta, utan må vägstyrelsen efter eget bedömande ombygga bron, varvid dock skall iakttagas, att den fria vattenöppningen göres minst 1.- meter.

Önska vederbörande jordägare bygga broar för sina marker, må de göra det själva och på egen bekostnad, men må dessa broar under inga villkor byggas så, att de inkräkta på den fria kanalsektionen eller äventyra avloppets framtida bestånd. Byggas broar med vertikala landfästen, skall avståndet mellan dessa vara minst 1.- meter.

Uppskattning av båtnaden.

Då någon överenskommelse angående fördelningen vederbörande jordägare emellan av kostnaderna för företagets utförande ej torde kunna träffas på frivillighetens väg, och då ett dylikt förfaringsätt ej heller av synemännen prövas lämpligt, hava synemännen för utrönande av vederbörande jordägarers betalningsskyldighet uppskattat den båtnad, som genom företagets utförande tillskyndas varje jordägarers mark.

För den skull har det vattenskadade området genom nymätning kartlagts, varjämte dess höjdläge genom avvägning utrönts samt jordens naturliga beskaffenhet och godhet genom grävning och jordborrning undersökts.

Såsom vattenskadad har ansetts all den mark, som innehaft ett höjdläge av 1.5 meter eller därunder över medelvattenytan i nu befintligt avlopp. För från avloppet avlägset belägna marker har tillägg för behöfvligt fall beräknats med 0.5:1000.

Beräkningen av båtnaden har sedan skett på sådant sätt, att synemännen uppskattats varje ägofigurs blivande värde efter företaget, därvid hänsyn tagits till jordens naturliga beskaffenhet till matjord och alv, men däremot ej till jordens mer eller mindre gode brukning och därigenom uppkommande större eller mindre växtkraft. I kolumn 13 av värderingslängden / Bil. Litt. A / återfinnes varje ägofigurs blivande värde per hektar, sådant det samma av synemännen uppskattats.

Jordens nuvarande värde i dess av vatten besvärade skick eller före företaget anse synemännen vara en produkt av dess värde i fullt, torrlagt skick och den större eller mindre grad av försumning, som jorden nu lider av, det v.s. den nuvarande torrlägningsgraden.

Den jord, som ligger i jämnhöjd med eller högre än kurvan för vattenskadan, seden jämväl avdrag för behöfligt fall i enlighet med ovanstående beräknats, har torrlägningsgraden 1.-, det v.s. den är värd 1.-, av vad den i fullt torrlagt skick uppskattats till, eller med andra ord, den är fullständigt oberoende av företaget och erhåller ej genom dess utförande någon båtnad.

Den jord, som ligger på ett höjdläge av 1.5 meter under kurvan för vattenskadan, har torrlägningsgraden 0.-, och anses den sålunda vara värd 0.-, av vad dess värde i fullt torrlagt skick uppskattats till, eller med andra ord, den saknar för närvarande uppskattningsbart värde.

Skalan för torrlägningsgraderna varierar sålunda mellan 1.- och 0.-, och motsvarar varje tiondels torrlägningsgrad en höjdskillnad av 0.15 meter. För uträkning av jordens nuvarande värde har särskild gradtabell upprättats, vilken tabell bifogas detta utlåtande såsom Bil. Litt. Da, och har vid gradtabellens användande varje ägofigurs medelhöjdläge, sådant detsamma framgår av avvägningen, lagts till grund för torrlägningsgradernas åsättande. De olika ägofigurernas nuvarande värden per hektar återfinnes i kolumn 11 av värdelängden / Bil. Litt. A /.

Skillnaden mellan det nuvarande och det blivande värdet motsvarar den genom företagets utförande uppkommande båtnaden, och är denna uträknad för varje ägofigur samt återfinnes i kolumn 16 av värderingslängden / Bil. Litt. A /.

Vid båtnadens uppskattning hava synemännen i möjligaste mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna inverka på densamma, och hänvisas i övrigt till värderingslängden / Bil. Litt. A /.

Mom. 9.

Kostnadernas fördelning.

Synemännen anse att någon anledning till avdelningsbildning ej föreligger, utan skall företaget betraktas som en gemensam diknings-samfällighet, och skola de, vilkas jord genom företagets utförande tillskyndas båtnad, och vilka sålunda ingå i samfälligheten, deltaga i kostnaderna för densammes torrläggning efter den beräknade relativa kostnad, som framgår av nedanstående.

Kostnad.	Förbättringsvärde.	Rel. kostnad.
2760.- kr..	2786.65 kr.	0.9904365

För tydliggörande av de grunder, efter vilka fördelningen av kostnaderna för företagets genomförande skall verkställas vederbörande jordägare emellan, har särskild kostnadsfördelningslängd, vilken bifogas detta utlåtande såsom Bil. Litt. Db, upprättats. I kolumn 7 av sagda längd återfinnes varje fastighets beräknade kostnadsandel i företaget, uträknad med ledning av ovannämnda relativa kostnadstal samt den å varje fastighet uppskattade båtnaden, och i kolumn 8 de

procenttal, efter vilka samtliga verkliga kostnader för företagets genomförande skola fördelas. I kolumn 9 av kostnadsfördelningslängden anges varje delägars andel i kostnaderna för denna förrättning.

Oskar Nilssons, G.W.Hammarbergs och Otto Svenssons yrkanden / förrättningsprotokollets § 6 / hava ej föranlett någon synemännens åtgärd, enär med tydlighet framgår, att deras marker av förevarande företag kommer att tillskyndas båtnad.

Något sådant yrkande, som omförmäles i 28 § 7 kap. vattenlagen, har ej framställts.

Mom. 10.

Ersättningar.

Jämlikt gällande bestämmelser stadga synemännen, att, därest vederbörande jordägare ej annorledes överenskomme, ersättning skall utgå såväl för jord, som åtgår till avloppets upptagande till föreskriven bredd, och som sålunda gräves bort, som ock för jord, som åtgår till jordupplag.

Ersättning för jord, som åtgår till avloppets upptagande till föreskriven bredd, skall utgå efter jordens fulla värde före företagets utförande, sådant detta värde finnes angivet i kolumn 11 av värderingslängden.

Ersättning för jord, som åtgår till jordupplag, skall utgå efter jordens fulla värde efter företaget, sådant detta värde finnes angivet i kolumn 13 av nyssnämnda längd.

Ersättningsbeloppens storlek skola, sedan företaget blivit

utfört och innan jordvallarna borttages, beräknas av statens i länet tjänstgörande lantbruksingeniör, och skola ersättningsbeloppen gäldas av delägarne i företaget efter samma grunder, som gälla för övriga kostnader, eller efter de procenttal, som finnas närmare angivna i kolumn 8 av kostnadsfördelningslängden.

Utgivande av ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden, utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång, som vederbörande jordägare lider genom jordvallars uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren vallen, äger han att sedan bruka jorden, men måste han i så fall och utan ytterligare ersättning vid framtida rensningar av avloppen ånys tåla jordvallars uppläggande å hans mark.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång, vilket ej av synemännen förutsetts, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från den i detta utlåtande angivna tiden för företagets fullbordan, till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk.

Num. 11.

Framtida underhållet.

Deltagandet i kostnaderna för företagets framtida underhåll skall grunda sig på de procenttal, som finnas angivna i kolumn 8 av kostnadsfördelningslängden. Ordentlig rensning av avloppet skall i regel företagas vart tredje år, men äger varje delägare vitsord till avloppets upprrensande, då detta prövas vara av behovet påkallat.

Anläggning av vattningsplats eller vidtagande av annan åtgärd, som fördyrar eller försvårar avloppets framtida underhåll, får varken göras eller tålas ens på vederbörandes egen mark. Skulle det inträffa, att någon gör sig skyldig härtill, äger arbetsstyrelsen förstådiga honom att omedelbart bota skadan. Tredskas han, må skadan värderas av tvenne ojäviga personer samt sedan botas på den försumliges bekostnad.

Mom. 12.

Företagets utförande, skötsel, arbetstid m.m.

Synemännen fränkänna vederbörande jordägare den rätt att utföra arbetet över egen mark, som omförmäles i 6 § 7 kap. vattenlagen, e-
när ett dylikt förfaringssätt säkerligen skulle komma att medföra olägenheter, utan stadgas, att arbetet skall utbjudas å entreprenad samt utföras för gemensam räkning i överensstämmelse med det upprättade förslaget.

Arbetet må påbörjas, så snart denna förrättning vunnit laga kraft samt anmälan om styrelseval gjorts till Konungens Befallningshavande i länet, och skall detsamma vara fullbordat inom utgången av år 1928. Angående förlängd arbetstid hänvisas till 58 § 7 kap. vattenlagen.

Företagets angelägenheter skola omhändervhas av en arbetsstyrelse bestående av en medlem, här nedan benämnd syssloman, vilken av delägarne i företaget skall väljas å allmänt sammanträde för ett år i sänder.

Sysslomannen åligger:

att ombesörja de för företagets utförande och framtida underhåll nödiga arbetena i enlighet med laga kraftvunna handlingar samt enligt beslut i allmänt sammanträde,

att i delägarne i enlighet med de grunder, som angivas i förrättningshandlingarna, utdebitera de penningmedel, som erfordras för likviderande av med företaget förenade kostnader,

att, då så prövas lämpligt och efter beslut i allmänt sammanträde, upptaga tillfälliga lån,

att föra noggranna och med verifikationer försedda räkenskaper, vilka skola avslutas för kalenderår,

att i därför föreskriven ordning kalla delägarne till ordinarie eller extra sammanträde,

att ensvara för omhänderthavda medel, samt

att i övrigt vidtaga alla de åtgärder, som kunna befrämja företagets utförande och vidmakthållande.

För sysslomannen gäller i övrigt de bestämmelser som finnas närmare angivna i §§ 15 samt 17-21 av 3 kap. vattenlagen.

Ordinarie sammanträde hålles i regel varje år före april månads utgång å tid och plats, som sysslomannen låter meddela varje särskild delägare skriftligen minst åtta dagar före sammanträdet.

Vid ordinarie sammanträde skall förekomma följande ärenden:

1. Granskning av sysslomannens räkenskaper för föregående år.

2. Fråga om ansvarsfrihet för sysslomannen.
3. Val av sysslomen att fungera till nästa ordinarie sammanträde.
4. Fråga om vilka arbeten, som under året skola utföras.
5. Upprättande och granskande av utdebiteringslängd för de penningemedel, som bliva under året erforderliga.
6. Övriga Ärenden.

Då sysslomannen så anser nödigt eller annan delägare i företaget därom hos sysslomannen gjort skriftlig framställning, må sysslomannen på sätt, som för ordinarie sammanträde föreskrivits, kalla delägarne till extra sammanträde.

Vid röstning i allmänt sammanträde äger varje delägare röst rätt efter sin procentiska andel i företaget, varyid som röstlängd tjänar gällande kostnadsfördelningslängd.

För företaget gäller i övrigt de föreskrifter, som omförmälas i §§ 22-25 av 3 kap. vattenlagen.

Vid företagets utförande är i övrigt att iakttaga följande bestämmelser, vilka särskilt skola företas blivande entreprenör:

att de uppkastade jordvällarne ej få läggas närmare de nya kanalkanterna

än 1.- meter,

att jordvällarne ej gives brantare slänt än 1:1,

att, där avloppet följer rågång, denna och avloppets midtlinje skola sammanfalla,

att vällarne genomgrävas vid alla tillstötande diken och svackor, dock minst på var femtionde meter,

35

att, då stenor och berg förekomma bland den uppschaktade massan, detta sammanföres i särskilda rösen och ej sprides bland den lösa dikesjorden,

att alla krökar avrundas väl, så att skarpa hörn icke bildas,

att de uppschaktade jordmassorna fördelas till lika godhet och mängd

å ömse sidor om avloppet, därest ej viss jordägare påyrkar eller

lämnar sitt tillstånd till större jordmassas uppläggande å ena sidan.

att å profilritningen angivet höjdläge i förhållande till antaget hori-
rontalplan samt fastställda slänter skola gälla framför i prävnings-
listan och å profilritningen angivna djupsiffror och dagbredder,

att till ledning för arbetets utförande, kontrollering och framtida un-
derhåll fixpunkter blivit anbragta, vilkas lägen, såväl i plan som
som profil framgå av de upprättade ritningarna,

att fixpunkter ej må vid laga ansvar rubbas.

Mom. 13.

Företagets avsyning.

Sedan företaget blivit utfört, skall detsamma avsynas av statens i länet tjänstgörande lantbruksingeniör, och anses företaget i dess helhet fullbordat, när avsyningsförrättaren till sysselmannen överlämnat bevis om godkännande, eller, därest företaget blivit understödt med statsmedel, när vederbörande myndighet godkänt detsamma.

Kommer företaget att understödjas med statsmedel, skola de be-
bestämmelser, vilka av kungl. Maj:t eventuellt kunna blive föreskrivna

för statsunderstödet s beviljande, vara för samtliga delägare i företaget bindande.

Mom. 14.

Företagets namn.

Företaget skall benämnas "Stora Laxmar, Åby, Övre Hammar diknings-företag av år 1922". Arbetsstyrelsen skall hava sitt säte i Misterhult socken.

Mom. 15.

Besvärshänvisning.

Den, som med denna förrättning icke åtnöjes, äger att mot den-samme föra talan vid Söderbygdens vattendomstol, adress Stockholm, ålig-gande det klaganden att inom sextio dagar räknat från denna dag till vet-tendomstolen ingiva sina besvär, skölände besvärsskrivelsen, innehållande klagandens eller påståendens samt skälen därför, ingivas i tre exemplar.

Stora Laxmar den 21. december 1922.

Å ämbetets vägnar.

Chas. - Gunnar Frände.

Statens lantbruksingeniör.

David Thorsen

E. J. Carlsson

Per-Olof Gunnarsson

Kostnadsfördel.

ringstänga

Bil. Lit. Dk.

1.	2.	3.	4.	5.
A	Rikt		1/2	Johan Karlsson
B	hög		1/6	E. A. Holm
C	Stora Lamm		5/64	Karl Lamm
D	D		15/32	J. A. Pettersson
E	D		7/64	Ernst Karlsson
F	Östra Lamm		3/16	G. V. Hammarberg
G	D		1/32	Oskar Nilsson
H	Styrelsen för f. d. Lamm torp av f. Östra Lamm		avs.	Otto Lamm
				<u>Summa</u>

Kostnads- ringstänga värde	Detaget i företaget efter beräkning av tillräckligt av 0.990136 med	Procent av i företaget	Detaget i företaget med	Anmärkingar
Kronor	Kronor	%	Kronor	
6.	7.	8.	9.	10.
64 20	63 59	2 30	9 84	
324 -	320 90	11 63	49 76	
215 40	213 34	7 73	33 08	
1243 10	1231 21	44 61	190 87	Påhade
201 60	199 67	7 34	30 98	Påhade
226 80	224 63	8 14	37 83	
282 10	279 40	10 12	43 30	
229 45	227 26	8 23	35 21	
2786 65	2760 -	100 -	427 87	

Lamm den 21 December 1902.
 Å Årskatts Årskatts
 Lamm - Lamm Lamm.
 Lamm Lamm Lamm.
 David Karlsson
 Biträde Lamm.